

dering der toevallen optreden als men broom, na het een poosje weggelaten te hebben, opnieuw toedient.

Tegenover de laatste uitspraak van JOLLY meent FLECHSIG te moeten opmerken, dat hij opium niet als een specifiek middel beschouwt; ook voor hem is dit nog steeds het broom, dat in groote niet al te snel dalende doses moet worden voorgeschreven. Opium gaf hij slechts in zware verouderde gevallen, die verloren schenen en alleen dan, als broom om de een of andere reden niet kon worden toegediend. Nooit geeft hij opium bij den status epilepticus.

HOFFMANN meent, dat 3 door hem in één jaar waargenomen gevallen van epilepsie, die begonnen met myoclonie (symmetrische clonische contracties in armen en beenen zonder bewusteloosheid) alsvorens echte epileptische toevallen optraden, bewijzen, dat oorspronkelijk de hersenschors daarbij geen, daarentegen de infracorticale centra wel een rol spelen.

HITZIG voelde zich verongelijkt door de voordracht van UNVERRICHT; deze laatste had ook HITZIG's bekende dierproeven kunnen vermelden. Buitendien had UNVERRICHT „der Historie keine Gerechtigung gethan" door te beweren, dat de theorie van den corticalen oorsprong van de epilepsie het eerst door de geschriften van UNVERRICHT en zijn leerlingen zou zijn verkondigd.

In zijn slotwoord verdedigt zich UNVERRICHT eerst tegen een opmerking van BINSWANGER, als zou Spreker zijn eigen onderzoekingen voor „epoche-„machend" houden; dit laatste verbiedt hem reeds de bescheidenheid. Ietwat nijdig voegt hij daaraan toe, dat de theorie der gemengde genese oorspronkelijk niet van BINSWANGER doch van ZIEHEN is. De opmerking van JOLLY omtrent de bij oude litteekens in de groote hersenen voorkomende krampen tracht hij te ontzenuwen door de mogelijkheid aan te nemen, dat daarbij een secundaire prikkeling in het spel is. De gecompliceerde gevallen van HOFFMANN bewijzen niets, daar de myoclonus berust op een prikkeling van het ruggemerg. Met FLECHSIG is hij het eens, dat men bij de behandeling niet alleen op het corticale centrum moet trachten in te werken; zelf heeft hij bij den status epilepticus dikwijls morphine aangewend ter afhouding van periphere prikkels. Naar aanleiding van HITZIG's opmerking zegt UNVERRICHT, dat vóór 1883 alleen LUCIANI den corticalen oorsprong der epilepsie heeft verdedigd.

DE BRUIN.

(Wordt vervolgd).

INGEZONDEN.

Waarde Heer Redacteur-Gérant!

Naar aanleiding van het referaat van collega ALEX. KLEIN over *Quarantaine* in n°. 25 van dit *Tijdschrift* zij het mij vergund eenige reisindrukken onder het gezichtsveld der lezers te brengen, die bij mij zijn ontstaan toen ik in de gelegenheid was de quarantaine in haar toepassing van nabij te leeren kennen.

Terwijl ik toch als geneesheer aan een der Oceaanbooten der Kon. West-Ind. Maildienst was verbonden, wilde het toeval dat juist op die boot voor de eerste maal zoolang die Maatschappij bestaat de zoo terecht gevreesde *geele koorts* moest uitbreken. Het was trouwens te voorzien dat deze raadselachtige infectie-ziekte, die, ofschoon sedert eeuwen zich bepalende tot den West-Indische Archipel en de begrenzendende kuststaten van den Atlantischen Oceaan, gedurende den langgerekten Cubaanschen oorlog tot telkens vernieuwde erupties gelegenheid zou vinden.

De meeste der daarbij betrokken gouvernementen pasten dan ook de quarantaine in al haar gestrengheid toe, evenwel niet altijd en dit was reeds een van de redenen, waarom ik direct tegen de quarantaine was ingenomen. Terwijl toch Amerikaansche, Engelsche en Nederlandsche gevolmachtigden tegenover schepen, komende van het eiland Haiti een min of meer streng „non licet” toepasten, liet de Staat Venezuela alles passeeren, waar „*de douane*” maar van profiteeren kon. Maar ook bij Engelsche en Nederl. kolonies was noch overeenstemming noch medewerking.

Terwijl TRINIDAD ons 12 dagen quarantaine oplegde, waarvan we geen gebruik maakten en doorstoomden, liet Demerara ons zonder eenig bezwaar binnen, en Suriname (Paramaribo) waar we dus nog later arriveerden, eischte na rijp koloniaal beraad 21 dagen quarantaine, waaraan we ons evenmin hebben onderworpen, maar met de (dank zij energieke en minutieuse desinfectie aan boord) gezond gebleven bemanning keerden we op tijd in Amsterdam terug.

Na een oordeel *de visu in loco* te hebben verkregen, aarzel ik dan ook niet de stellingen van Dr. COLLINGRIDGE als volkomen juist te beamen, en daar het welsprekende pleidooi van den Engelschen hygiënist, door onze altijd slagvaardigen bacterioloog zoo uitnemend in Hollandsch gewaad is gestoken, zal ik mij wel wachten, indachtig aan het *surtout pas trop de zèle*, daaraan iets toe te voegen, en alleen constateeren dat het voor iedereen die belangstelt in hygiënische maatregelen weerzinwekkend is te moeten onder vinden, hoe zooveel geld en medewerking weggesmeten wordt voor doellooze maatregelen, terwijl zooveel wetenschappelijk houdbare en nuttige instellingen op geld en medewerking soms te vergeefs wachten.

Of op een volgend Congres van Mogendheden eindelijk aan quarantaine als ongemotiveerde belemmering van handel en nijverheid den kop zal worden ingedrukt; de kanzen staan beter dan voorheen maar dan hoop ik voor de eer van Nederland dat wij even kernachtig als de Engelschen zullen uitroepen: *Weg met alle quarantaine!* echter onder die eene voorwaarde dat dan de gelden die daardoor beschikbaar worden, uitsluitend worden besteed aan onophoudelijke verbeteringen der openbare hygiëne aan *eigen haard*. Laat die hygiëne een voorbeeld nemen aan haar oudere zuster de chirurgie. Waar de wisselvallige antiseptiek haar plaats heeft moeten afstaan aan de nauwkeurige aseptiek — laat dan ook de quarantaine als onbetrouwbare internationale *antiseptiek* vervangen worden door voortdurende hygiënische *aseptiek* in huis en hof, langs huid en haren. —

Hoogachtend,

Uw. Dw.

Huizum, 21 Juni 1897.

Dr. JAC. P. VAN DEN BERG,